

Sarajevo, 14.06.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.06.2021. - 11.06.2021.

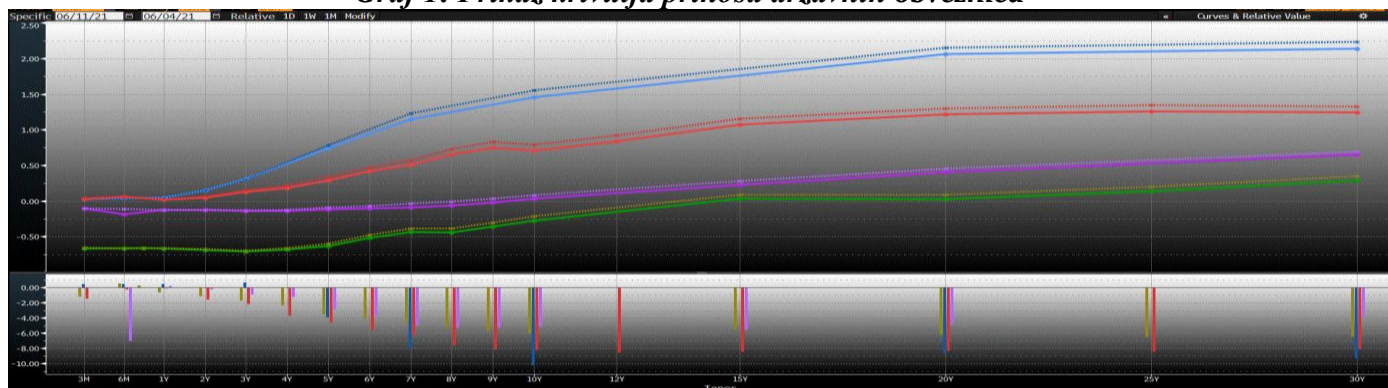
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	4.6.21	-	11.6.21	4.6.21	-	11.6.21	4.6.21	-	11.6.21	4.6.21	-	11.6.21
2 godine	-0,67	-	-0,68	0,14	-	0,15	0,07	-	0,05	-0,12	-	-0,12
5 godina	-0,60	-	-0,63	0,78	-	0,74	0,34	-	0,29	-0,08	-	-0,11
10 godina	-0,21	-	-0,27	1,55	-	1,45	0,79	-	0,71	0,09	-	0,04

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	4.6.21	-	11.6.21
3 mjeseca	-0,638	-	-0,655
6 mjeseci	-0,671	-	-0,666
1 godina	-0,634	-	-0,642

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.06.2021. godine (pune linije) i 04.06.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Pad prinosa obveznica eurozone nastavljen je i tijekom prošlog tjedna. Tjedni podatci ECB-a, objavljeni na početku proteklog tjedna, su pokazali da je ova institucija kupila više državnih obveznica u travnju i svibnju nego što su četiri najveće ekonomije u eurozoni prodale obveznica u istom razdoblju, ali su bez obzira na to, naišli na prepreke da obuzdaju rast prinosa. Ipak, do kraja tjedna, kako se približavao datum održavanja sjednice ECB-a, prinosi su korigirani naniže, osobito nakon što je ECB potvrdila nastavak provođenja aktualne monetarne politike. Pored toga, pad prinosa obveznica eurozone u promatranom razdoblju predstavljao je reakciju na isto kretanje prinosa obveznica SAD. Prinosi njemačkih obveznica su na tjednoj razini smanjeni između 3 i 6 baznih bodova, dok su prinosi italijanskih obveznica zabilježili pad od 6 do 13 baznih bodova.

ECB je na sjednici održanoj 10. lipnja, u skladu sa očekivanjima, zadržala nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu (0,0%), ali i najavila da će zadržati povećani tempo kupovina obveznica putem PEPP programa, odnosno da će u dolazećem tromjesečju kupovine teći znatno bržim tempom nego je to bio slučaj početkom ove godine, a sve s ciljem nastavka pružanja podrške ekonomskom oporavku eurozone. Predsjednica Lagarde je ponovila da je isuviše rano da se raspravlja o izlasku iz PEPP programa i da o tome nije raspravljano na sjednici, već da se rasprava vodila samo u dijelu tempa kupovina. Opisala je rizike po

ekonomski rast trenutačno kao „uglavnom uravnotežene“, pa su i objavljene nove prognoze pokazale da se u ovoj i narednoj godini očekuje veći rast GDP-a u odnosu na prethodne prognoze. Istovremeno, prognoze GDP-a za 2023. su nepromijenjene, te se i dalje očekuje usporenje rasta u usporedbi sa ovom i sljedećom godinom. Također, znatno su povećana očekivanja za inflaciju u tekućoj godini, s tim da se kao osnovni razlozi navode čimbenici privremenog karaktera (poput smanjenja stope PDV-a u Njemačkoj), pa se za naredne dvije godine i dalje očekuju razine inflacije ispod cilja od oko 2%. U izvješću agencije za dodjelu kreditnog rejtinga S&P se navodi da bi ECB u rujnu mogla usporiti tempo kupovina obveznica kako se izgledi budu poboljšavali. Također, navodi se da državne obveznice u eurozoni snažno reagiraju na globalne financijske uvjete, ali su kvantitativne olakšice umanjile odgovor njemačkih obveznica na ova stanja. S&P navodi da bi čak i rast od 50 baznih bodova kod prinosa američkih obveznica do rujna doveo prinos na desetogodišnje njemačke obveznice na razinu od 0%, čime bi ECB bila zadovoljna pod uvjetom da podatci o ekonomskom rastu i inflaciji ostanu na dobrom putu.

Deutsche Bundesbank je povećala prognoze rasta GDP-a Njemačke za ovu godinu na 3,7% sa ranijih 3%. Za 2022. godinu očekuje se da bi rast GDP-a mogao da dostigne 5,2%. Središnja banka Italije je, također, objavila poboljšane prognoze rasta GDP-a zemlje na 5% za 2021. godinu (ranije očekivano 4,4%).

Makroekonomske prognoze ECB za eurozonu – lipanj 2021.			
	2021.	2022.	2023.
GDP	4,6% (ranije 4,0%)	4,7% (ranije 4,1%)	2,1% (nepromijenjeno)
Inflacija	1,9% (ranije 1,5%)	1,5% (ranije 1,2%)	1,4% (nepromijenjeno)
Nezaposlenost	8,2% (ranije 8,6%)	7,9% (ranije 8,1%)	7,4% (ranije 7,6%)

Za eurozonu su objavljeni znatno bolji finalni podatci o kretanju GDP-a (iako i dalje negativni) u prvom tromjesečju ove godine u odnosu na preliminarne podatke. Također, podatci o industrijskoj i prerađivačkoj proizvodnji za travanj su pokazali da je nastavljen oporavak već drugi mjesec, nakon što je došlo do sve većeg otvaranja pojedinačnih ekonomija.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) final. I tromjesečje	-0,6%	-0,3%	-0,6%
2.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno) final. I tromjesečje	-0,3%	-0,3%	0,4%
3.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ LIPANJ	25,4	28,1	21,0
4.	ZEW indeks očekivanja povj. investitora – Njemačka LIPANJ	86,0	79,8	84,4
5.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijard. EUR) TRAVANJ	16,3	15,5	20,2
6.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijard. EUR) TRAVANJ	-5,42	-6,24	-6,14
7.	Bilanca tekućeg računa – Njemačka (u milijard. EUR) TRAVANJ	23,0	21,3	30,0
8.	Bilanca tekućeg računa – Francuska (u milijard. EUR) TRAVANJ	-	-1,4	-2,7
9.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G) TRAVANJ	77,8%	78,9%	29,2%
10.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G) TRAVANJ	29,5%	26,4%	4,8%
11.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G) TRAVANJ	44,4%	48,2%	12,9%
12.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) TRAVANJ	72,2%	79,5%	38,4%
13.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G) TRAVANJ	-	28,5%	2,1%
14.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G) TRAVANJ	44,9%	43,9%	14,4%
15.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) TRAVANJ	-	35,9%	13,5%
16.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G) TRAVANJ	-	3,1%	-2,4%
17.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G) TRAVANJ		18,5%	10,1%
18.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G) TRAVANJ	50,7%	49,3%	16,5%
19.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G) TRAVANJ	-	12,7%	3,3%
20.	Maloprodaja – Italija (G/G) TRAVANJ	-	30,4%	23,5%
21.	Stopa nezaposlenosti – Italija (tromjesečno) I tromjesečje	10,5%	10,4%	10,0%
22.	Stopa nezaposlenosti – Grčka OŽUJAK	-	16,3%	15,9%

SAD

Tržišni analitičari očekuju da će FOMC 16. lipnja zadržati monetarnu politiku nepromijenjenom, sa vrlo prilagodljivim stavom. Očekuje se da predsjednik Fed-a Powell prizna da se na sastanku Komiteta diskutiralo o smanjenju kupovine obveznica, ali da smatraju da je ekonomija još uvijek daleko od toga da dostigne prag „značajnog daljeg napretka“ koji bi zapravo značio početak smanjenja kupovine obveznica. Analitičari očekuju povećanje projekcije inflacije za blisku budućnost, što bi moglo voditi čak i podijeljenim mišljenjima članovima FOMC-a o pitanju rasta kamatnih stopa u 2023. godini. Istraživanje koje je proveo Bloomberg je pokazalo da bi zvaničnici Fed-a u ovom tjednu mogli projektirati rast kamatnih stopa u 2023. godini pod utjecajem bržeg ekonomskog rasta i inflacije, ali neće signalizirati usporenje kvantitativnih olakšica do kolovoza ili rujna.

Predsjedatelj EU samita je izjavio da će putovanje predsjednika Bidena u Europu signalizirati da je multilateralizam preživio Trumpove godine te da se postavlja osnova za transatlantsku suradnju, osobito izazovnu u dijelu Kine i Rusije i u dijelu klimatskih promjena. Promatrajući podatke iz travnja, analitičari očekuju da bi tijekom drugog tromjesečja rast GDP-a mogao pokazati umjereni rast.

Fed je najavio da će 24. lipnja objaviti rezultate godišnjih testova na stres. Devetnaest najvećih banaka će biti predmet Dodd-Frank zakona o testovima na stres i sveobuhvatne analize i pregleda. U ovu analizu testova na stres će se uključiti i manje kompanije: BMO Financial Corp, MUFG Americas Holdings Corp, RBC U.S. Group Holdings i Regions Financial Corporation.

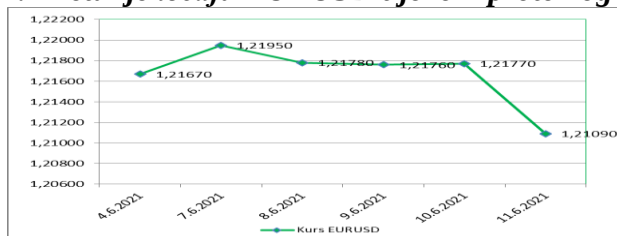
Na Bloombergu je objavljeno da zaposleni u sektoru financijskih usluga očekuju da će se oko 61% osoblja do rujna vratiti u urede, dok se u ožujku očekivalo da bi ovaj postotak mogao iznositi 50%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Broj otvorenih radna mjesta	TRAVANJ	8.200.000	9.286.000	8.288.000
2.	Trgovinska bilanca (u milijard. JPY)	TRAVANJ	-68,7	-68,9	-75,0
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	4. lipnja	-	-3,1%	-4,0%
4.	Zalihe veloprodaje M/M F	TRAVANJ	0,8%	0,8%	1,1%
5.	Stopa inflacije G/G	SVIBANJ	4,7%	5,0%	4,2%
6.	Inicijalni zahtjevi nezapos. za pomoć	5. lipnja	370.000	376.000	385.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezapos. za pomoć	29. lipnja	3.665.000	3.499.000	3.757.000
8.	Indeks raspoloživanja potrošača	6. lipnja	-	55,4	55,6
9.	Povjerenja potrošača Sveuč. Mičigena P	LIPANJ	84,2	86,4	82,9

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,2167 na razinu od 1,2109.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

BoE je priopćila da bi plaćanja “stablecoinom”, jednim oblikom kriptovalute, koja se uobičajeno vezuje za tradicionalnu valutu, trebalo da budu regulirana na isti način kao i plaćanja koja se provode od strane banaka u momentu kada se počnu široko koristiti. Pored toga, iz BoE je priopćeno da još uvijek nije donijela odluku o tome da li će emitirati vlastitu digitalnu valutu koju je ministar financija Sunak nazvao “britcoin”, kada je tijekom travnja zatražio da se ove mogućnosti ispituju. Guverner BoE Bailey je izjavio da izgledi “stablecoins” kao sredstva plaćanja kao i novi prijedlozi za kreiranje digitalne valute od strane središnjih banaka kreiraju mnoštvo izazova. U tom kontekstu Bailey ističe da je neophodno da se postave teška ali i relevantna pitanja u momentu kada bude u pitanju budućnost novih formi digitalnih valuta.

Glavni ekonomista BoE Haldane smatra da se središnji bankari nalaze u najopasnijem momentu u posljednjih deset godina uz rizik “velike greške” ukoliko ne budu djelovali na način da priguše ubranu inflaciju. Haldane, koji ovog mjeseca napušta ovu poziciju, je za New Statesman napisao da su se rizici odlučno

pomjerili ka inflaciji u posljednjim mjesecima, dok je ubrzani oporavak sada središnji scenarij za mnoge biznise. Haldane smatra da uz rast tražnje nakon lockdowna građani više troše, dok se kompanije suočavaju sa problemom opskrbe, što se odražava i na rast cijena. Iako većina središnjih banaka smatra da će ova faza biti privremena, Haldane smatra da bi se ova situacija mogla ukorijeniti.

Pregovori EU i Velike Britanije u dijelu Sjeverne Irske su izgleda na rubu kolapsa, s obzirom na to da London još uvijek razmatra unitaleralnu akciju kojom bi izvoz iz Velike Britanije nesmetano tekao ka regiji. Zamjenik predsjednika EU komisije Šefčović je izjavio da je strpljenje “veoma, veoma slabo”, te je odnose sa Velikom Britanijom opisao kao pregovore koji se nalaze “na raskršnici”. Ministar za Brexit Velike Britanije Frost i Šefčović su se dogovorili da pokušaju pronaći rješenje prije 30. lipnja kada na snagu treba da stupi zabrana izvoza zamrznutog mesa i mesnih prerađevina.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (M/M)	TRAVANJ	2,4%	2,3%	2,1%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	TRAVANJ	30,5%	27,5%	3,6%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	TRAVANJ	42,2%	39,7%	4,8%
4.	Uslužni sektor (M/M)	TRAVANJ	2,8%	3,4%	1,9%
5.	Građevinski sektor (G/G)	TRAVANJ	83,4%	77,9%	6,0%
6.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	TRAVANJ	-2,500	-0,935	-1,966

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,85935 na razinu od 0,85838, a tečaj GBPUSD je smanjen sa razine od 1,4157 na razinu od 1,4107.

JAPAN

Reuters je objavio da je došao u posjed dokumenta koji pokazuje da će Vlada Japana ostati pri cilju postizanja primarnog suficita do fiskalne 2025. godine, ali da će, zbog štete prouzrokovane pandemijom, ponovo procijeniti vremenski okvir, te da će istovremeno nastojati da smanji odnos duga i GDP-a zemlje. Zamjenik guvernera BoJ Amamiya je izjavio da japanske financijske institucije moraju brzo nastaviti s planovima tranzicije od uskoro zastarjelog benčmarka Libora kako bi se izbjegli poremećaji na financijskim tržištima. Prema nacrtu dokumenta u kojem se navode prioriteti politika za nadolazeću fiskalnu godinu, premijer Japana Suga planira povećanje investicija u „zelene“ projekte i u digitalnu transformaciju, te na taj način fokus stavlja na nove izvore ekonomskog rasta u dobi poslije pandemije.

Za Japan su objavljeni znatno bolji finalni podaci o godišnjem rastu GDP-a u prvom tromjesečju. Proizvođačke cijene su u svibnju su zabilježile najveći godišnji rast u posljednjih skoro 13 godina, što je odraz rastućih troškova dobara i znak da globalni inflatorni pritisci djeluju na kompanije koje se ionako bore sa učincima pandemije. Ipak, analitičari navode da japanske kompanije imaju tendenciju da sporije prenose povećane troškove proizvodnje na krajnje potrošače, pa se ne očekuje da bi rast ovih cijena mogao potaći BoJ da povuče masivne stimulanse u skorije vrijeme.

Iako produženo izvanredno stanje u borbi sa Covid19 utječe na potrošnju, kreatori monetarne politike BoJ su postali oprezniji u pogledu optimističkih očekivanja, budući da je izvoz i dalje zadovoljavajući.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-1,3%	-1,0%	2,8%
2.	GDP (G/G) final.	I tromjesečje	-5,1%	-3,9%	11,7%
3.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	TRAVANJ	389,6	289,5	983,1
4.	Gotovinska primanja radnika (G/G)	TRAVANJ	0,8%	1,6%	0,6%
5.	Vodeći indeks (prelim.)	TRAVANJ	102,9	103,0	102,4
6.	Koicindirajući indeks (prelim.)	TRAVANJ	95,6	95,5	92,9
7.	Porudžbine strojnih alata (G/G) prelim.	SVIBANJ	-	140,7%	120,8%
8.	Monetarni agregat M2 (G/G)	SVIBANJ	8,4%	7,9%	9,2%
9.	Monetarni agregat M3 (G/G)	SVIBANJ	7,0%	6,9%	7,8%
10.	Proizvođačke cijene (G/G)	SVIBANJ	4,5%	4,9%	3,8%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 133,21 na razinu od 132,80. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 109,52 na razinu od 109,66.

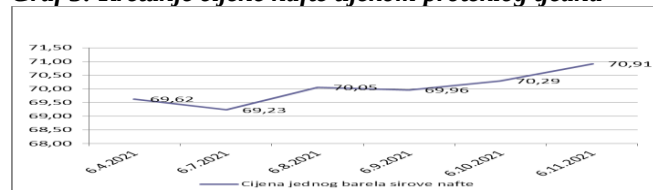
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 69,62 USD (57,22 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju rasta. Na cijenu nafte i dalje utjecaj imaju očekivanja dodatne ponude od strane Irana, dok odluke OPEC+ koje se odnose na planiranu isporuku ovog energenta, daju podršku cijeni nafte. Na kraju trgovanja u utorak cijena ovog energenta je premašila razinu do 70 dolara po barelu, što je naveća razina od kolovoza 2020. godine. Cijena je potaknuta snažnom tražnjom za naftom od strane zapadnih ekonomija, dok su očekivanja vezano za ponudu nafte od strane Irana počela da blijede, nakon što su se pojavile špekulacije da sankcije protiv Teherana vjerojatno neće biti ukinute. Blagi pad cijene je zabilježen sredinom tjedna kada su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD povećane, što je protumačeno kao signal da je tražnja bila slabija nego što se očekivalo. Ipak, već narednog dana cijena je nastavila da se povećava pod utjecajem oporavka tražnje za ovim energentom u Europi, Kini i SAD, nakon što je povećana stopa imunizacije građana, što je vodilo i ublažavanju mjera distanciranja i zatvaranja ekonomije.

U petak je cijena nafte zabilježila rast nakon što je iz International Energy Agency (IEA) priopćeno da svijet treba mnogo više nafte od OPEC+ s obzirom na to da se globalna tražnja nalazi na putu povratka ka pretpandemijskim razinama do kraja godine. Ovo priopćenje je interesantno jer je iz IEA prije nekoliko tjedana priopćeno da obujam proizvodnje nafte treba da se smanjuje sa ciljem redukcije emisije CO₂.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 70,91 USD (58,56 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 1,85%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.891,59 USD (1.554,69 EUR). Cijena zlata se do četvrtka kretala u uzanom rasponu uglavnom pod utjecajem očekivanja ekonomskih podataka iz SAD, prije svega inflacije i stanja na tržištu rada. Analitičari su očekivali da bi podatci za inflaciju u SAD mogli pojačati strahove da će Fed početi da ublažava monetarne olakšice, što bi utjecalo na pad cijene zlata. Investitori smatraju da bi značajnija promjena inflacije mogla utjecati na Fed da odstupi od trenutačne ultraekspanzivne monetarne politike.

Analitičari Societe Generale očekuju da bi cijena zlata mogla dostići razinu od 2.000 USD do kraja 2021. godine. Blagi rast cijene ovog plemenitog metala zabilježen je u četvrtak, nakon što su objavljeni podatci o indeksu cijena na malo u SAD koji su pokazali da je ovaj podatak zabilježio najveći rast od kolovoza 2008. godine. Ovakvi podaci su pojačali špekulacije da bi Fed možda mogao da ublaži monetarne olakšice koje trenutačno implementira.

Cijena zlata je tijekom trgovanja u petak smanjena pod utjecajem aprecijacije dolara. Prema posljednjem istraživanju World Gold Council svega petina središnjih banaka, odnosno oko 21%, očekuje da će povećati rezerve zlata u narednih 12 mjeseci. World Gold Council navodi da će zlato i dalje da ima značajan udio u globalnim deviznim rezervama, usprkos tome što se mnoge središnje banke sve više usmjeravaju ka inovacijama u financijskom sektoru, digitalnim valutama i digitalnim plaćanjima.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.877,53 USD (1.550,52 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 0,74%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

